

OLGETA PRAKTIS WE OLI BIN IMPRUVUM BLONG LUKAOTEM OLGETA LOKOL FAOL

From wanem olgeta lokol Faol oli impoten long Vanuatu

- Hemi sapotem proteksen blong olgeta kakae long olgeta taem blong disasta mo disasta situesen long saed blong kakae.
- Hemi impoten sos blong nutrisen blong protin blong olgeta animol.
- Provaedem inkam blong olgeta fama mo famili blong olgeta .
- Yusum sisit blong faol blong mekem kompos
- Yusum olgeta feta long olgeta kastom danis mo long olgeta seremoni
- Yusum olgeta olsem baeolojikol kontrol blong olgeta insekt mo pest.

Olgeta advantej blong lukaotem olgeta lokol faol

- Olgeta oli save liv long lokol envaeronmen we oli stap long hem.
- Oli no save kasem olgeta sik isi
- Oli gro gud long olgeta lokol kakae we oli givim long olgeta.
- I no nid blong gat ful manejmen from se olgeta oli alao blong muv fri olbaot .
- Olgeta mit mo ek oli tes swit bitim olgeta faol we yumi pem lo sto.
- I no nidim tumas invesmen blong statem wan fam blong olgeta faol.

Olsem wanem blong disaenem wan poltri yad we i isi blong mekem.

- Yusum waea blong faol, 25m x 25m, blong mekem wan fenis wetem olgeta materioli we i stap, i go raon long haos blong olgeta faol.
- Yusum lokol wud mo timba blong mekem haos blong faol.

- Olgeta bokis we olgeta faol bae oli leyem ek long hemi oli shud stap long wan drae ples insaed long haos blong faol ia
- Hemi impoten blong ea i stap pas gud insaed long haos ia.

- Long olgeta eria we oli lo, mekem haos blong olgeta faol i go antap blong protektem olgeta long taem blong flad.
- Ples blong olgeta faol oli slip long hem long naet.

- Provaedem olgeta doa blong protektem olgeta faol long olgeta predeta. Mekem haos i go antap blong mekem olgeta predeta oli no kam insaed.

- You save kolektem sisit blong faol long olgeta plastik we yu putum andanit long ples we oli silip long hem.

From wanem hemi impoten blong yusum olgeta lita material

- Katem daon yus blong wota mo olgeta narafala risos we oli nidim blong klinim haos blong faol.
- Katem daon impak blong animol wes long envaeronmen mo long helt blong komiuniti.
- Produsum olget by-prodauct (olsem olgeta kompos) long olgeta prodaksen blong olgeta.

Eksampol blong olgeta drae lita materiol

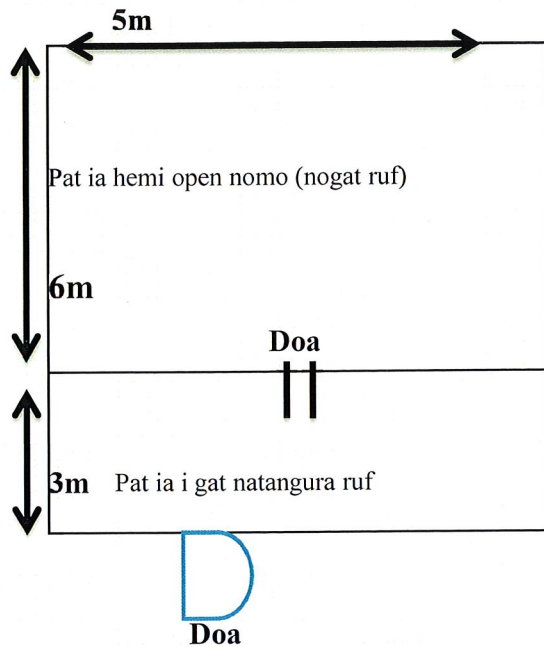
- Olgeta pisis blong wud o toti blong wud we oli solem we oli no tritim wetem medisin
- Siwid we oli drae
- Olgeta liv o gras
- Olgeta hask blong kokonas
- Sanbij

Olgeta materiol blong bildim wan eksampol haos we bae i save tekem 20 lokol faol

- 2kg nil (2 ins).....640 VT
 - 1kg Stepol (3mm).....400VT
 - 1Rol Waea blong Faol.....8,200VT
(90cm x 50mm hol x 50m)
 - Natangura
 - Bambu
 - Olgeta lokol Post Local Posts
- Totol we oli estimetem = 9, 40VT**

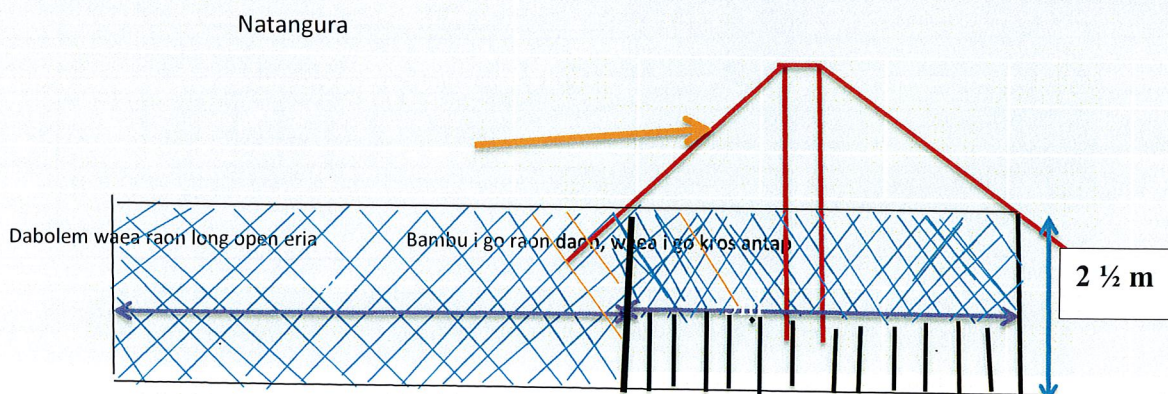

Olsem wanem blong bildim wan eksampol poltri haos

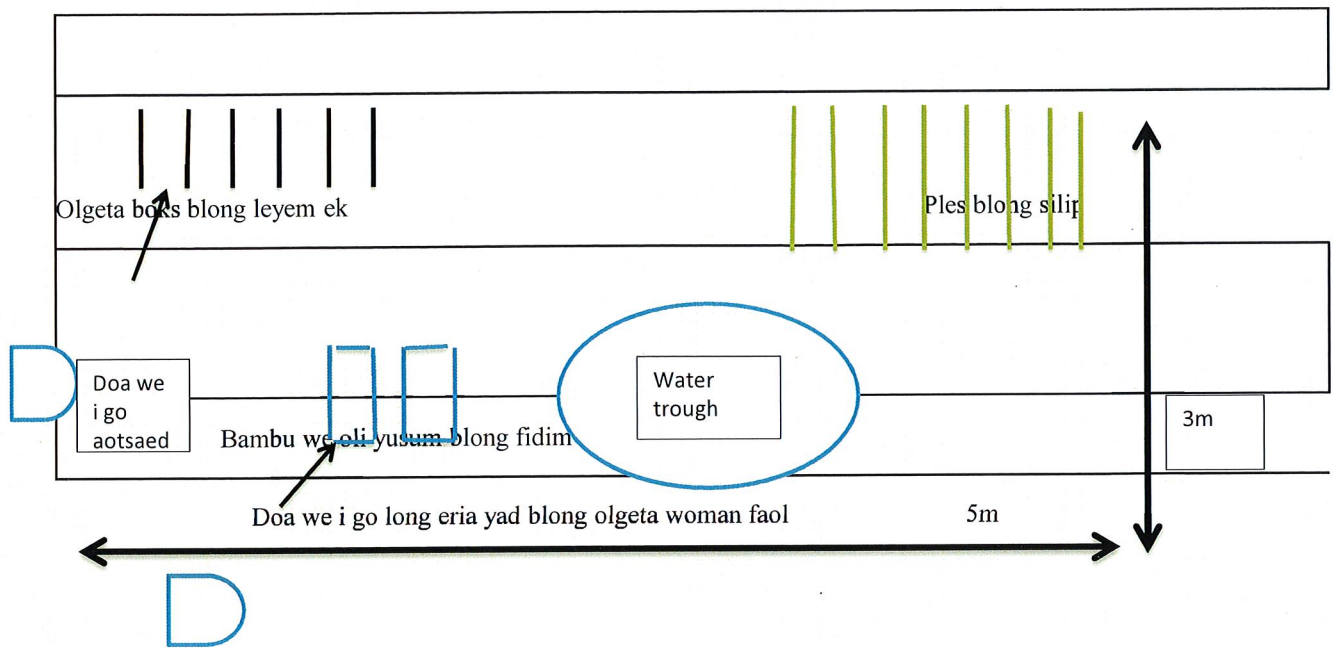

EU Fanded Aksen blong Sapotem Smolholda Agrikalja blong Klaemet Jenis Adaptesen

Olsem wanem blong bildim wan eksampol Poltri haos wetem olgeta materi olgeta mesamen blong hem.

Smol lukluk insaed long haos blong olgeta woman faol

Olsem wanem blong karem olgeta stok

- 1 rosta blong evri 10 woman faol
- Tekem olgeta fes stok long olgeta helti flok
- Tekem olgeta kontena blong wota mo kakae mo putum insaed long haos.
- Mekem se i gat inaf spes insaed long haos
- Mekem olgeta nest blong leyem ek
- Taem yu yusum katen o boks mekem sua se i gat olgeta hol long hem
- Putum olgeta toti pisis blong wud we oli katem insaed long haos
- Jusum olgeta woman faol we oli leyem plante ek mo oli no lego olgeta ek kasem long taem we ek i brok.
- Jusum wan strong helti rosta

Tingting bihaen blong mekem nest boks hemi blong mekem se olgeta woman faol oli leyem ek long wan klin eria we nogat samting i distebem hem. Wan nest we oli bildim gud bae i provaedem wan gudfala envaeronmen blong olgeta ek blong oli save kolektem mo blong ek i save brok.

Olsem wanem blong mekem wan nest boks

- Hemi dipen long olsem wanem yu mekem, olgeta materiol we oli stap blong yu yusum mo situesen blong faenans blong yu.
- Olgeta namba wan materiol hemi olgeta we oli isi blong klinim olsem metol mo plastik. Olgeta boks we oli mekem long wud i had lelbet blong klinim..
- Oli rekomendem se faev woman faol oli shud save yusum wan nest spes.
- Toti pisis blong wud we oli katem, toti blo wud we oli solem, olgeta rabis pepa mo gras oli save putum insaed long nest boks.
- Disaenem mo putum olgeta nest long olgeta eria we yu save kolektem olgeta ek mo klinim isi nomo.

From wanem nao olgeta faol oli no shud leyem ek long graon

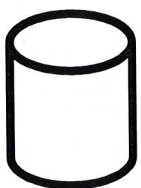
- Shel blong ek hemi no tik tumas mo hemi protektem ek long olgeta bakteria. Eggs contain a thin coating when they are laid that protects them against bacteria. Shel blong ek ia i seperetem hem long olgeta preteda mo hemi no sef taem faol hemi leyem ek long graon.

OLGETA SAPLAE BLONG KAKAE

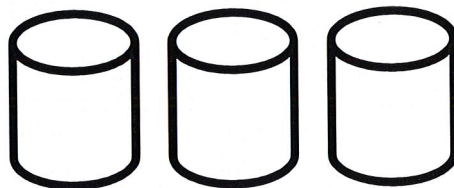
Hamas kakae nao yumi nidim blong fidim faol

Olgeta faol we
oli leyem ek

Opsen 1

Mit mil

Kopra mil

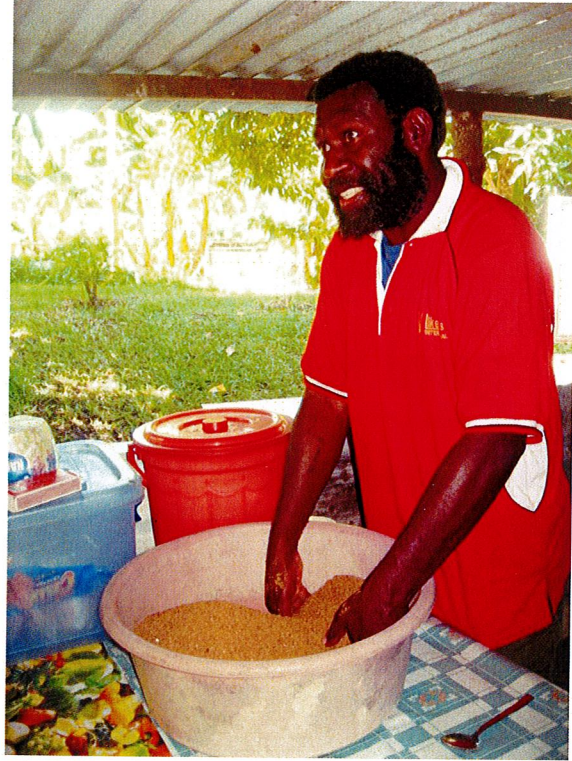
Miks

Olgeta step blong mekem miks

1. Putum smol amaon blong laem i go long kopra & mit mil

2. Miksim laem mo kopra + mit mil

**Hamas kakae nao yumi nidim blong
fidim faol**

Olgeta Vilij faol

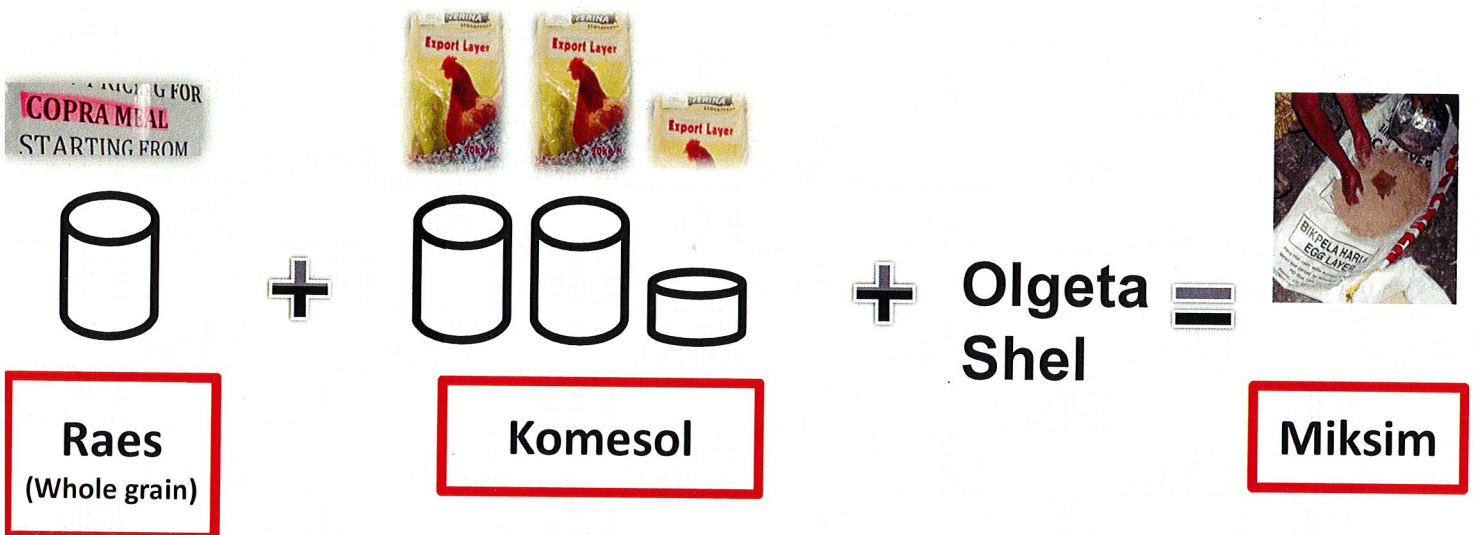
Opsen 2 mo 3

Hamas kakae nao yumi nidim blong fidim faol

Olgeta Vilij faol

Opsen 4

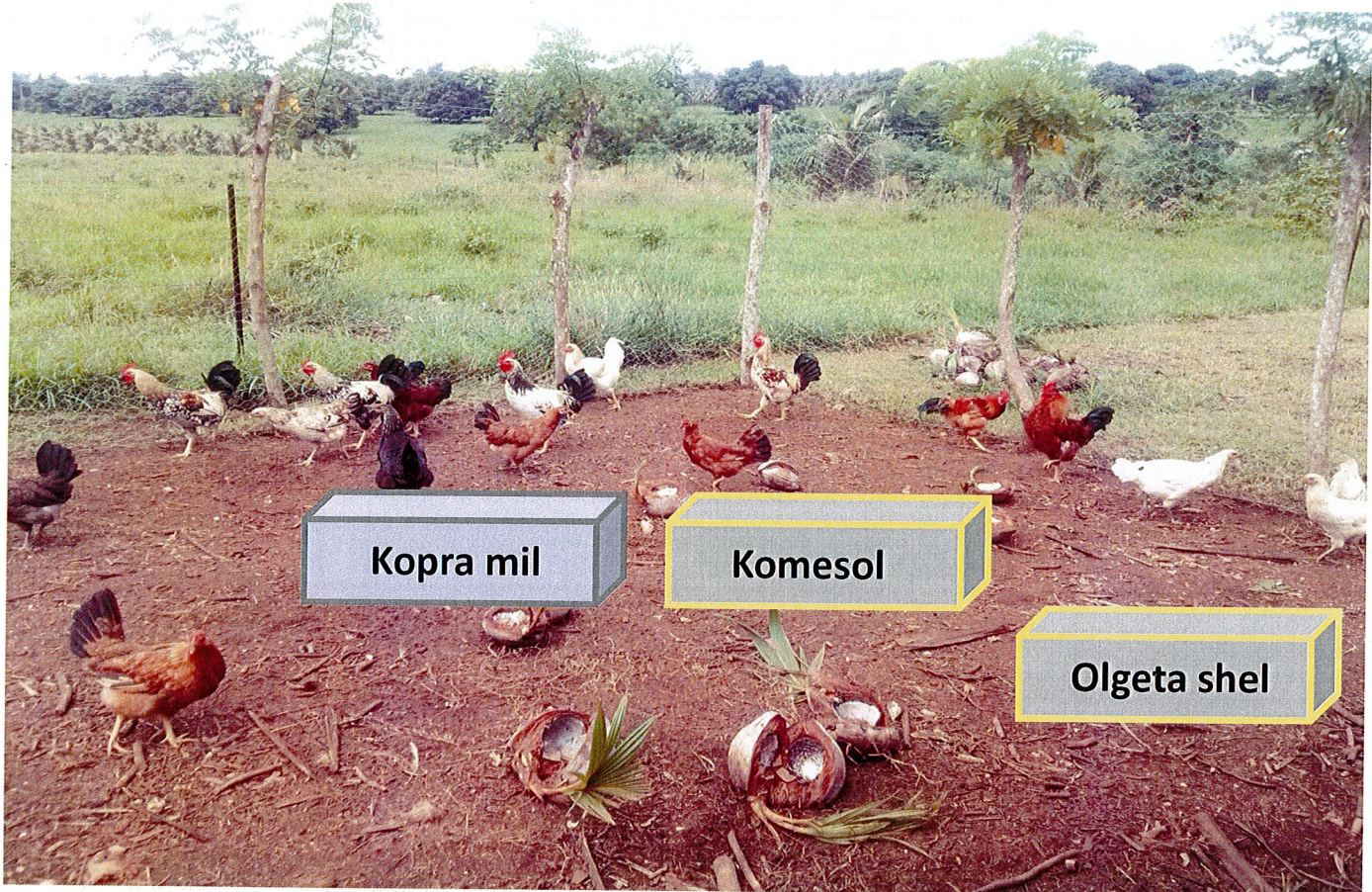

22

Olsem wanem blong givim olgeta kakae ia

- I gat fofala wei blong fidim faol we bae i helpem yu blong katem daon spending blong yu long olgeta kakae blong faol we praes i stap go antap
 1. Fidim wan konsentret saplimen wetem plante kakae o eneji sos
 2. Miksim olgeta komesol prodak we oli gat hae densiti wetem olgeta lokol kakae
 3. Komplit fomuleisen we yumi yusum olgeta lokol risos blong kakae we i stap
 4. Fidim faol folem tingting long yu

Fri tingting blong fidim faol

EU Funded Action in Support of Smallholder Agriculture for Climate Change Adaptation

24

- Blo kasem mo infomeisen, yu save kontaktem Dipatmen blo Agrikalja mo Laefstok lo telefon namba 5334020 /23519 o toktok wetem Agrikalja o Laefstok ofisa lo eria blo yu.